

PREDGOVOR

Tijekom dosadašnjeg rada Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru uočeno je kako su još uvijek, i pored znatnog broja objavljenih radova, nedovoljno proučene neke važne teme iz povijesti pojedinih gradova i područja Bjelovarsko-bilogorske županije, te slijedom toga, da nedostaje sinteza o povijesnim zbivanjima, što je potaknulo razmišljanje o cjelovitijem sagledavanju razvoja različitih područja čovjekova života i djelovanja na prostoru Bjelovarsko-bilogorske županije. U želji da se, barem donekle u perspektivi, postigne taj cilj, Zavod je organizirao znanstveno-stručni skup pod nazivom *Prilozi za povijest gradova Bjelovarsko-bilogorske županije*.

Znanstveno-stručni skup organiziran je 28. rujna 2018. godine u povodu obilježavanja Dana Grada Bjelovara i Dana bjelovarskih branitelja, a suorganizatori su bili Grad Bjelovar i Bjelovarsko-bilogorska županija. Prigodom svečanog otvaranja skupa učenici Glazbene škole *Vatroslava Lisinskog* Bjelovar pripremili su glazbeni program, dok su sudionike pozdravili prof. dr. sc. Vladimir Strugar, upravitelj Zavoda u Bjelovaru, gđa Valna Bastijančić-Erjavec, zamjenica gradonačelnika Grada Bjelovara, g. Damir Bajs, župan Bjelovarsko-bilogorske županije i prof. dr. sc. Slobodan Kaštela, voditelj bjelovarskog Zavoda koji je u svom obraćanju rekao i sljedeće:

„Gospode i gospodo, poštovani uzvanici, dragi prijatelji,

najsrdahnije Vas pozdravljam u ime Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije u Bjelovaru te zahvaljujem što ste se odazvali našem pozivu.

Posebno pozdravljam vodeće ljude Bjelovarsko-bilogorske županije, župana Damira Bajsa, zamjenicu gradonačelnika Grada Bjelovara Valnu Bastijančić-Erjavec, predstavnike gradova Čazme, Daruvara, Grubišnog Polja i Garešnice, zatim akademika Dragutina Feletara koji je ujedno i jedan od autora na današnjem skupu te ostale autore bez čijih vrijednih radova ne bismo mogli organizirati ovaj skup. Pozdravljam i ostale predstavnike suorganizatora našeg skupa, predstavnike sredstava javnog priopćavanja i sve Vas, drage prijatelje i suradnike koji redovito pratite sve aktivnosti našeg Zavoda.

Znanstveno-stručni skup pod nazivom *Prilozi za povijest gradova Bjelovarsko-bilogorske županije*, 14. je skup kojeg je Zavod pripremio u proteklih trinaest godina od stvarnog početka njegova rada. Ovdje želim podsjetiti da se i ovim skupom Zavod nastavlja baviti društvenim i gospodarskim problemima prvenstveno Bjelovarsko-bilogorske županije i Grada Bjelovara, ali i ostalih gradova na tom području. Međutim, pripremom ovog skupa željeli smo prikazati razvoj svakog pojedinog grada s područja Županije tako da se daje kraći povijesni pregled njihovih posebnosti, ali istovremeno ukazati i na međusobne povezanosti tih gradova. To naravno uključuje i opis povijesnog i suvremenog razvoja gradova Bjelovara, Čazme, Daruvara, Garešnice i Grubišnog Polja. S tim u vezi predložili smo potencijalnim autorima da pokušaju obraditi i neka tematska područja kao što su gospodarstvo; demografija; arheologija i etnologija; zdravstvo; odgoj i obrazovanje; kultura; sport; glazba; amaterska društva; crkveno-vjerski život; portreti znamenitih osoba; domovinski rat te izradili povijesnu kronologiju i bibliografiju radova o pojedinom gradu.

Na upućeni poziv za suradnju odazvala su se 34 autora koji su pripremili ukupno 29 radova. Svima njima velika hvala. Gotovo polovina tih priloga, njih 13 odnosi se na problematiku Bjelovarsko-bilogorske županije i znamenite osobe s tog područja. Pet radova posvećeno je gradu Bjelovaru, po četiri priloga odnose se na gradove Čazmu i Daruvar, dva na Grubišno Polje, a samo jedan rad donosi skicu za povijest Garešnice.

S obzirom na spomenute numeričke podatke o prostornom rasporedu autor-skih priloga, može se kazati da su manji gradovi deficitarni sa znanstvenim odnosno stručnim kadrom koji bi mogao biti nositelj ovog posla. Unatoč tome brojna autorska ekipa koja se okupila na ovom skupu, jamac je njegove kvalitete, a istovremeno i poticaj da se ubuduće i u manjim gradovima Županije veća pažnja posveti znanstvenom i stručnom radu.

Izlaganja sa skupa autori će pripremiti kao cjelovite članke, koji će nakon recenziranog postupka u Akademiji, biti objavljeni u časopisu *Radovi Zavoda u Bjelovaru*, sv. 12, 2018.

Na kraju, dopustite da gospodinu Dariu Hrebaku, gradonačelniku i svim građanima Grada Bjelovara, uputim srdačne čestitke i najbolje želje u prigodi obilježavanja Dana Bjelovara i Dana bjelovarskih branitelja.“

U ovom, 12. broju časopisa *Radovi*, objavljeno je dvanaest cjelovitih članaka (izlaganja), dok će ostali biti objavljeni do kraja 2019. godine u broju 13.

Redoslijed objavljenih članaka slijedi intenciju skupa, a to je prikazati događaje i ljude u povijesnoj retrospektivi na pojedinim područjima. Stoga se prvih sedam članaka odnosi na povijesne teme koje su ključne za Bjelovarsko-bilogorsku županiju kao upravno-teritorijalnu cjelinu (Mira Kolar-Dimitrijević, Vladimir Strugar, Danijel

Vojak, Dragutin Babić, Filip Katanić, Vlatka Dugački i Krešimir Regan, Đuro Škvorc). U naredna tri članka autori obrađuju povijesne teme s područja Grada Daruvara (Goran Jakovljević, Vjenceslav Herout, Marija Rotim) i konačno dva su rada o području Grubišnog Polja (Željko Karaula, Monika Vojvodić Andričević).

Usto, objavljena su dva članka (Vladimir Strugar) u rubrici Prikazi i osvrti i to o predstavljanju knjige Željka Karaule *Rudolf Bićanić: intelektualac, ideolog, anifašist, ekonomist* koju je objavio Zavod u Bjelovaru u ediciji *Posebna izdana* (knjiga 8, 2018.). Isti se autor osvrće na aktivnost koja se definira kao festival povijesti, a ostvaruje pod nazivom *Klifefest* s ciljem popularizacije povijesne znanosti.

Časopis *Radovi Zavoda* u Bjelovaru (broj 12, 2018.) sadrži, osim Predgovora, četrnaest članaka koji će prije svega povijesnim temama znatno obogatiti fond spoznaja o Bjelovarsko-bilogorskoj županiji i pojedinim područjima grada Daruvara i Grubišnog Polja, ali i čitatelje informirati o nekim aktualnim događanjima.

VLADIMIR STRUGAR, upravitelj Zavoda
SLOBODAN KAŠTELA, voditelj Zavoda

Sudionici na znanstvenom skupu Prilozi za povijest gradova Bjelovarsko-bilogorske županije